

En rörelse med två ansikten

Många sekter och pseudovetenskapliga riktningar framträder med två ansikten. Det ena ansiktet är det som allmänheten och potentiella anhängare får möta. Det är kravlöst och inkännande, och verkar ofta rätt förnuftigt. De som ansluter sig till rörelsen utsätts gradvis alltmer för det andra ansiktet, som är auktoritärt, dogmatiskt och irrationellt. Knappast någon annan sekt exemplifierar denna dubbelhet tydligare än transcendental meditation (TM).

De som söker sig till TM för att lära sig meditera, och nöjer sig med det, tillägnar sig en enkel meditationsteknik som de förväntas använda 15-20 minuter, två gånger om dagen. De kanske förvånas över att det är strikt förbjudet att avslöja sitt mantra för någon annan. Möjligen uppfattade de också invigningsceremonin vid ett altare som något egendomlig. Men på det hela taget har de lärt sig ett enkelt sätt att slappna av och hämta krafter (som de kunde ha lärt sig mycket billigare på annat håll).

Något för skolorna?

De som fortsätter inom TM, går fler kurser och utbildar sig till meditationslärare, lär känna helt andra sidor av organisationen. En som har haft den erfarenheten är Aryeh Siegel, som började åka på TM-kurser på 1970-talet. Han blev TM-lärare på heltid och lärde sig ett antal TM-tekniker ("sidhis") som skulle ge övernaturliga krafter. Han kom tillräckligt högt upp i organisationen för att många gånger träffa Maharishi Mahesh Yogi (1918-2018), sektens grundare, guru och första ledare. Efter tio år lämnade han rörelsen eftersom han fick andra intressen och alltmer tyckte att TM inte gav honom något. Långt senare blev han varse att TM med viss framgång försökte få kontrakt med skolor i USA för att undervisa eleverna i meditation. Det angivna syftet var att meditationen skulle hjälpa mot autism, hyperaktivitet, drogmissbruk och andra problem. Och naturligtvis skulle skattebetalarna punga ut med en hel del pengar för TM-undervisningen.

Amerikanska skolor ska vara icke-konfessionella. För att komma in i skolorna måste TM därför framställa sig som en icke-religiös rörelse, och i stället påstod man sig stå på vetenskaplig grund. Detta verkar vara vad som först fick Siegel att engagera sig i frågan. Han visste ju mycket väl att TM bygger på element ur

För att komma in i skolorna måste TM framställa sig som en icke-religiös rörelse. I stället påstod man sig stå på vetenskaplig grund.

den hinduiska religionen. För varje ny utövare av TM anordnas en ceremoni ("puja") vid ett altare. Det "personliga mantra" som varje utövare förses med är (som vi snart ska se) inte särskilt personligt, och dessutom är det inte ett meningslöst ord utan en benämning på en hinduisk gud.

Nertonad hinduism

Själva ursprunget till TM återfinns i en skrift med anföranden som Maharishi höll i Indien år 1955. Där framkommer det tydligt att han ser TM som en religiös praxis. Till exempel säger han att mantran ska vara beteckningar på gudar och beskriver meditationen som en andlig praxis som syftar till evigt liv. Maharishi var tidigt inriktad på export, och redan 1959 skapade han den första organisationen för sin lära i USA. Han upptäckte efterhand att kopplingen till hinduisk religion var en hämsko på verksamheten, så i början av 1970-talet tonade han kraftigt ned den religiösa anknytningen i sitt offentliga budskap. Under tidigt 1970-tal skördade han sina största framgångar, till stor del på grund av att Beatles ett tag sällade sig till rörelsen.

Men trots putsningar av fasaden finns de ursprungliga religiösa kopplingarna kvar. Nya TM-meditatörer får lära sig att deras mantra är högst personligt, att det måste hållas hemligt och att det är ett ord utan betydelse. Det "personliga" med mantrat består i att det beror på meditatörens ålder och (ibland) kön. Läraren hämtar mantrat från en lista som han eller hon fick vid sin utbildning. Listan har dock ändrats flera gånger. När Siegel blev TM-lärare år 1975 fick han en lista som byggde på meditatörens ålder vid initieringen. Det fanns då sexton mantran, och alla

TRANSCENDENTAL MEDITATION PROGRAM

- SPECIAL COURSES
- DEVELOP ENLIGHTENMENT
- PERFECT MIND-BODY COORDINATION—

NEW DISCOVERIES

MAHARISHI MAHESH YOGI
FOUNDER OF THE
TRANSCENDENTAL
MEDITATION
PROGRAM

Verified by physical feats indicating growing ability to levitate, become invisible, etc., by mere intention. These Age of Enlightenment courses conducted by Governors of the Age of Enlightenment systematically unfold knowledge and experience in a progressive manner — open to anyone participating in the Transcendental Meditation Program.

BENEFITS AVAILABLE TO ALL

UNFOLD THE MARVELS OF YOUR CONSCIOUSNESS

STUDENTS INVITED TO DEVELOP POWERS OF A SUPERMAN

- LEVITATION
- FLYING
- INVISIBILITY

Highly developed mind-body coordination enables the mind to temporarily suspend the body to become unbinding to physical forces in the event of making possible levitation, flying, invisibility, etc.

Experience it yourself—Join the Transcendental Meditation movement now, then join the Age of Enlightenment through participation by Governors of the Age of Enlightenment. The last general of your race will be the first to give to you the power of the Age of Enlightenment and become a superman.

THROUGH THE TRANSCENDENTAL MEDITATION PROGRAM DEVELOPED BY MAHARISHI EUROPEAN RESEARCH UNIVERSITY

The name has been registered by the U.S. Patent Office and is used here by permission of the U.S. Patent Office.

En tidig annons för TM-kurser, där deltagarna skulle lära sig att levitera och göra sig själva osynliga.

jämnåriga fick samma mantra. (Listor över mantran har publicerats av TM-kritiker på <http://minet.org/mantras.html>.)

Yogaffygning och superkrafter

På sent 1970-tal skedde en radikal förändring av TM. Då införde Maharishi det så kallade sidhi-programmet som innefattar meditation fyra till sex timmar per dag. En "sidha", det vill säga en person som utövar de "avancerade" meditationsteknikerna, utlovades att kunna levitera, göra sig osynlig, få supersyn, superhörsel, och en elefants styrka, samt bli allvetande och få evigt liv. Fokus har främst legat på levitation, det vill säga att sväva fritt i luften i strid med tyngdlagen. Övningarna består i att man sitter i lotusställ-

ning på någon form av studsatta, och i denna ställning hoppar upp i luften. Man dimper förstås ned igen, utan att övervinna tyngdkraften. Men Maharishi döpte detta

SUPERNORMAL POWERS

REGULAR PRACTICE OF THE TM TECHNIQUE DEVELOPS SUPERNORMAL POWERS SUCH AS:

- Levitating the body at will
- Invisibility
- Supernormal sight and hearing

Lecture: TM and Supernormal powers
Wed., June 15th — 7:30 P.M. Howard Johnson's Rt. 3
Use Motor Lodge Entrance

ADMISSION: ADULTS \$3.00 STUDENTS \$2.00

The TM Program
Transcendental Meditation
A systematic program for the development of the full potential of the individual.

© 1976 The TM Society, Inc. All rights reserved. Transcendental Meditation and TM are service marks of TM Society, Inc., a nonprofit, educational organization.

En annan tidig TM-annons, där meditatörerna utlovades övernaturliga krafter.

hoppande till ”yogaflygning” och definierade det som det ”första stadiet” av levitation. Fotografier av yogaflygare som sades hänga stilla i luften levererades till anhängarna. Siegel hörde själv till de många deltagare i sidhi-programmet som trodde att fotografierna visade mer framgångsrika meditatörer som hade lyckats nå vidare till nästa stadium och upphäva tyngdkraften.

En kurs i yogaflygning kostade vid slutet av 1970-talet upp till 10 000 dollar (drygt fyra gånger så mycket i da-

gens penningvärde), vilket var stora pengar för många av dem som tog kursen. Idag har priset sjunkit till ca 5000 dollar.

Maharishi hävdade att när tillräckligt många människor mediterade, skulle atmosfärens stressnivå minska. Som ett resultat av detta skulle yogaflygarna nå nästa stadium och flyga genom luften som fåglar. Dessutom hävdade han att om 1 % av ett lands eller ett områdes befolkning mediterar så kommer brottsligheten att gå ned drastiskt. Senare sänkte han kravet till roten ur en procent av befolkningen. Detta påstående har faktiskt prövats empiriskt. I Fairfield, Iowa, är det mycket gott om TM-meditatörer och yogaflygare, på grund av TM:s stora USA-centrum som ligger där. Brottsligheten i Fairfield ligger dock över genomsnittet i Iowa.

En miljon dollar för att bli låtsaskung

Nästa steg i hierarkin efter sidha är att bli "governor". För att uppnå den nivån ska man gå en kurs som kostar 19 500 dollar. Därefter förväntas man meditera sex timmar om dagen.

Den högsta nivån i TM-hierarkin kallas "raja". För det svindlande priset av en miljon dollar kan man gå en intensivkurs på tre veckor, efter vilken man blir utsedd till raja. Medan Maharishi ännu levde var han själv

För det svindlande priset av en miljon dollar kan man gå en intensivkurs på tre veckor, efter vilken man blir utsedd till raja.

En samling av rajas, dvs de högsta TM-ledarna. De tilltalas "ers majestät" av andra TM-medlemmar.

lärare på kursen. Ordet "raja" betyder härskare. Varje raja tilldelas antingen ett mindre land eller ett antal delstater i ett större land. Andra TM-are tilltalar en raja "ers majestät". Rajas har rätten att bära en vit mantel och en liten guldkrona. Den högste rajan är Tony Nader, som efterträdde Maharishi som sektens ledare.

Maharishi predikade celibat och ville gärna framstå som om han själv tillämpade det. Så var dock inte fallet. Beatles-låten "Sexy Sadie" från 1968 skrevs av John Lennon i besvikelse över att Maharishi inte levde som han lärde.

Det verkar dock finnas andra inom TM-rörelsen som följer Maharishis anvisningar i detta avseende, nämligen rörelsens munkar och nunnor. De utför extremt långa meditationer, och förväntas leva i celibat även om de är

gifta. En viktig skillnad mot andra religioner är dock att man måste betala för att få vara munk eller nunna.

Siegels bok ger en god bild av hur illa det kan gå om man låter sitt liv styras av en guru. Det är svårt att ta en rörelse på allvar vars högsta skikt består av män som betalat en miljon dollar för att få bära en guldkrona, tilltalas ”ers majestät” och vara låtsaskung över ett land. Men tyvärr är allt detta inte ett skämt utan en storskalig affärsverksamhet av det mindre nogräknade slaget.

Sven Ove Hansson

Källor:

Siegel, Aryeh. *Transcendental Deception*. Janreg Press, 2018.